

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „politikanah“ se plačuje za navadno tistoposredno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje širke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neupremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Ilirija oživljena.

Pražka „Politik“, kakor pravijo. Taaffejev list, prinesla je pred nekaterimi dnevi članek o primorskih zadevah, ki je vzbudil splošno pozornost. Pisatelj opisuje, kako se v zadnjih letih širi na Primorskem italijanski živalj na škodo slovenskemu in nemškemu, ter zvrta krivdo te prikazni večinoma na državno upravo. Priznava, da italijansko prebivalstvo na Primorskem je po svoji večini Avstriji zvesto udano, a trdi, da se vzdržuje v tej deželi stranka neodrešenec, ki škili čez mejo in ki dobiva vsak dan več naraščaja in moči. Ako bi se širilo in krepilo italijanstvo v notranjih deželah, pravi dalje dopisnik, bi to ne vzbujalo nikakih pomislekov, a da se to godi v deželi, ki je na skrajni jugozahodni meji, ki meji ob poželjivo kraljestvo italijansko, je po njegovem mnenju obžalovanja vredno. Pisatelju niso natanko znane narodne razmere na Primorskem, zato pripisuje Slovincem veliko manjše število, nego jih je v resnici. Celo zadnje uradne število, ki gotovo ni hotelo Slovencev čez mero povzdigovati, priznava Slovincem in Hrvatom na Primorskem večje število nego dopisnik praške „Politike“. Povprečno računano nas je Slovencev in Hrvatov na Primorskem dobrih nad tri petine vsakega prebivalstva; a državna in deželna uprava je ali izključljivo ali vsaj v največji meri italijanska. Večina državnih in avtonomnih uradov na Primorskem uraduje edino le v italijanski in Slovinci nimamo biti tam večne, kjer bi nam šla po številu in po davku, namreč v deželnih zbornih interesih in goriskem. To razmerje zdi se „Politikinemu“ dopisniku nenaravno ter zahteva, naj se združijo Gorica, Trst in Istra v eno deželo z enim deželnim zborom, v katerem bi bili vsi prebivalci (tudi Slovinci in Nemci) pravično zastopani in kateri naj bi se imenoval ilirski deželni zbor, torej dežela Ilirija. Ilirja ni iznajdba „Politikinega“ dopisnika, ampak je dežela, katero zgodovina zahteva, katero je tudi Napoleon I. stvaril hitro, ko je prišel v naše kraje.

Nasvet praške „Politike“ je tako naraven, političnim razmeram primeren in za varnost naši državi potreben, da vsi listi, ki zagovarjajo liberalizem in širijo narodni prepričanje v Avstriji, so se spravili nanj ter ga zavračajo vsak po svoje. „Neue freie Presse“ to ni prav, da je sprožil to plodovito in važno misel češki list, ter pravi, da Čehi naj bodo pravični odnosa Nemcem, ki živijo med njimi, in naj se ne brigajo za Nemce v Primorju. Graška „Tagespost“ bi sicer rada videla, da bi bila Trst in Gorica nemška ter da bi imeli Nemci svoje zastopnike v Primorju; ali če imajo ob enem tudi Slovinci dobiti svoje naravne pravice, potem je že ljubše graški tetki, da ostane na Primorskem vse, kakor je, da se Slovani odpravijo ter da se širi in krepki irredenta. Zagrizen Nemec pač ne more drugače govoriti, a vsi Nemci niso zagrizeni. Najsmesnejše se vede v tej zadevi gorški „Corriere“, kateri je pred leti zagovarjal, priporočal in zahteval združenje treh primorskih dežel v eno z enim deželnim zborom. Takrat je namreč menil, da tako združenje bi bilo v prid italijanstvu, ki se je na rokah nosilo. Zdaj je sprožil misel o združenju češki list; zato slutiti, da združenje bi moglo biti v korist Slovincem; zato je nasproten združenju.

Kar nas zadeva, reči moramo odkritosrčno, da nam je blizu vse eno, naj bo tako ali tako. Mala deželica smo, ki ima svojo avtonomijo, a ki je tako šibka, da si ne more oskrbeti vsega, česar potrebuje, ako ni prislonjena kateremu večjemu političnemu telesu, kakor je na primer zdaj drugim deželah, ki so zastopane v državnem zboru in ki se skupaj zavežejo Avstriji v ožjem pomenu. Od dunajske osrednje vlade smo tako odvisni v vseh razmerah, da se nam dobro ali manj dobro godi po njeni volji ali po njeni modrosti. Ako nas osrednja vlada na Dunaji hoče imeti v večini v deželnih zbornih v Gorici in v Istri, doseže to, kadar hoče, brez velikih naporov in brez ilirskega deželnega zbora; ako pa hoče okrepiti našo notranjo moč ter podeliti nam mogočnost, da bi si mogli tudi sami iz sebe kaj pomagati, da bi ne bili navezani v najmanjših rečeh na državno pomoč, bil bi ilirski de-

želni zbor na pravem mestu, in sicer ne le tak, kakoršen nasvetuje „Politikin“ dopisnik, ampak tak, kakoršen zahteva zgodovina in dinastična korist. Naravne pravice slovenskega naroda v južnih avstrijskih pokrajinah se čudovito ujemajo s koristimi preslavne dinastije (cesarske rodovine). Če tudi so skušali zadnja leta nekateri zagrizeni slovonožci dokazati navzgor, da se slovenske in dinastične koristi križajo, so jim vender to ne more vztrajno posrečiti, ker taka sumničenja pokažejo se kot kot to, kar so, kot framažonske spletke proti hiši Habsburgov, katero spoznava vsak Slovenec kot postavno vladarsko hišo, za katero je pripravljen dati življenje in krv.

Važnost zdravega zraka za živino v hlevu.

Od kar so se pri nas občinski pašniki večinoma odpravili, hranijo kmetovalci z malimi izjemami svojo živino v hlevu, in tedaj mora žival skoro celo leto preživeti v zaprtem prostoru, česar v prejšnjih časih ni bilo, ker je živina preživela vsaj polovico leta na pašnjah, kjer je živela dovoljno množino zdravega zraka, kateri je neobhodno potreben za pravi razvitek vsake rastline in živali na svetu. Ako tedaj naša živina nima več prave priljubljenosti zdrav zrak na pašnjah, jej moramo hleve tako napraviti, da jej ga tudi tukaj ne bode primanjkovalo. Prva in glavna gospodarjeva skrb mora biti ta, da je hlev po leti in po zimi vedno preskrbljen s čistim ali zdravim zrakom.

Klajo, katero živini podajamo, moremo v dve glavni vrsti ločiti, in sicer trdo in tekočo, ki prihaja v živalski želodec, ter plinovo ali zrak, ki dohaja v živalska pluća. Kakor je slehernemu gospodarju veliko na tem ležeče, da podaje svoji živini vedno kolikor mogoče dobro, tečno in zdravo klajo; tako mora skrbeti, da dobivajo pluća neprenehoma zdravo klajo — zdrav zrak. Za zdravo in tečno klajo skrbe naši kmetovalci vsaj deloma; ali za to, da bi živalska pluća dobivala zdrav zrak, briga se žalibog le malo kdo.

Sleheri človek dobro vé, da je zrak v zaprtih prostorih, kjer ljudje ali pa živali prebivajo, vedno slabši nego na prostem. Kdor je že spal v prav zatuhli sobi, njega je najbrže že po noči začela glava boleti, gotovo pa zajutra, in bržkone je komaj čakal, da je tako stanovanje zapustil, da mu je bilo zopet mogoče dihati zdrav zrak.

Kar se godi pri človeku v sobi, prav tisto tudi pri živali v hlevu. Žival zrak v se diše, da ga porabi; kar ga pa izdiše, ni več za rabo. Kar živali izdišejo, je večinoma sama ogljenčeva kislina, katere žival ne more več rabiti. Skrbeti je tedaj, da se iz hleva odpravi in da se da živali zopet zdravega zraka, iz katerega dobi neobhodno potrebni kislec.

V hlevu ne nahaja se samo ogljenčeva kislina, katere dober zrak kvari in kuži, ampak tudi drugi plini se razvijajo pri razkrojevanju hrane v želodci, pri izparanju potu iz kože, pri razpadanju in razkrojevanju gnoj itd. Iz tega lahko vsak razvidi, da se zrak pokvari v kratkem času, ako se ne skrbi za pogosto zračenje. Tak pokvarjen zrak je posebno nevaren, ako nastane kakšna kužna bolezen.

Pri nas se navadno hlevi zračijo le na hlevska vrata; k večjemu, da se naredi še v sredi stene kakšna mala okrogla luknja ali okno, skoz katero naj bi dovolj zraka v hlev dohajalo. V letnem času je to vsaj nekaj mogoče, ker morejo biti vrata lahko dalje časa odprta; v zimskem času je pa to nemogoče. Dokazano je, da vsaka odrasla žival rabi v eni uri 50 kubičnih metrov ali 7 kubičnih sežnjev zdravega zraka, ako hočemo, da zrak popolnoma odgovarja zdravstvenim zahtevam. Radi tega moramo zračne priprave tako urediti, da ima žival tudi v najhujših zimah vedno dovolj zdravega zraka, ne da bi morali vrata odpirati.

Za najhujše hleve zadržuje, da se naredi v o-

le glavni steni blizu stropa okna, okrogla ali na štiri vogle. Veter, ki piha proti stenam, prinaša zdrav zrak skoz okna v hlev, kjer se z gorkajimi zračnimi plastimi snide in tako po vsem hlevu razširi; pokvarjeni in gorki zrak uhaja pa skoz okna na nasprotni strani. Še boljše pa je, posebno pri velikih kmetijah, če se naredi na stropu v hlevu luknje, po katerih pokvarjeni zrak iz hleva odhaja.

Take navadne zračne luknje imajo odvodnike iz štirih prostih žaganic, kateri vodijo iz hleva čez senik pokvarjeni zrak na prosto. — Koliko tistih zračnih lukenj se mora v hlevu narediti, je zavisto od števila živine in od visokosti hleva. Mnogim našim bralcem je znano, da se plini vsled gorkote zelo širijo in večji prostor zavzemajo. V hlevu stopi tedaj stari pokvarjeni gorki zrak pod strop, odkoder potem, ker je loži kakor zunanji mrzli, odhaja po teh luknjah na prosto.

Tako zračenje bi morda samo pri najhujših vročinah po leti ne bilo prav mogoče, ker je takrat zrak v hlevu hladnejši nego na prostem. — Mnogo kužne in navadne bolezni bi se lahko od naših domačih živali odvrgle, ako bi ljudstvo hotelo prepričati se, da je snaga, zdrav zrak in dobra pitna voda glavni pogoj, da ostane živina zdrava ter da dobro uspeva. Pri zdravem zraku in pri pravi gorkoti v hlevu pa ne ostane živina le zdrava in živahna, ampak nam daje tudi v vsakem oziru večji dohodek.

V zdravilni knjigi Dummersevi poroča se, da je imel posestnik v Frankfurtu na Nemškem na svojej pristavi 80 molznih krav, katere so mu dajale, dokler ni uvedel v hlevu primerne zračenja, naslednjo množino mleka: leta 1877 po 3700, leta 1878 po 3700, leta 1879 po 3715 litrov. Ko je začel zračiti, dajale so mu pa: leta 1880 po 3050, leta 1881 po 4152, leta 1882 po 4355 litrov mleka.

Pri isti množini in dobroti klaje se je množina mleka samo pri eni kravi na leto pomnožila za 483 litrov. Ako računamo liter mleka samo po 8 kr., znaša to 38 gl. 6 kr. za kravo; pri 80 kravah znaša to 3091 gl. na leto več, kakor poprej, kar je gotovo lepa svota pri istih stroških. Že samo iz tega primera se lahko vsak še tako prost kmetovalec prepriča, kako močno upliva dober in zdrav zrak na razvoj in rast živine, kakor tudi na dohodek, ki nam ga daje.

Fr. Žepič.

Dopisi.

V Gorici, 1. decembra. — Za podpornim društvom napovedala je čitalnica svojo prvo letošnjo besedo, ki se je vršila preteklo soboto v popolno zadovoljnost navzočega občinstva. — Prvim prvo letošnjo besedo, ker zabavna društva štejejo leta navadno tako kakor vojski, t. j. od oktobra do oktobra. Začetkom jeseni zbirajo se društveniki, odborniki in sodelovalci pri besedah ter se pogovarjajo, kaj in kako bi začeli, dokler ne iztahtajo kake dobre misli. Potem se začnejo priprave in vaje in do pozne jeseni je navadno vse končano; tedaj se napove prva beseda, ki je velike važnosti, ker po nji se da nekoliko sklepati na usodo naslednjih besed v istem letu. Pozimi in pomladi nadaljuje se pričetno delo; začetkom poletja je še kaka velika beseda (glavna vojaška vaja), ako okoliščine to zahtevajo, potem nastopi mrtva doba, t. j. društva (v mestih) prejenjajo se svojimi zabavami in svojim delom ter grede k počitku, da se zopet zbujajo, kadar gre medved v brlog. Tega roda drže se večinoma zabavna društva pri svojem delu: samo v denarnem oziru začnejo leto 1. januarja in končujejo 31. decembra; blagajnikov in obhodnikov glas ne mirujeta nikdar, temveč budita in dramita društvenike pozimi kakor poleti.

Držeč se tega reda povabila je čitalnica na preteklo soboto svoje ude in prijatelje k besedi, pri kateri naj bi opazovali, kaj jim je pričakovati v novem letu. Mnogi so bili tega mnenja, da ni dobro,

ako vé človek svojo prihodnost, predno pride, zato so ostali doma, da si zmejo prihodnost vsaj v mislih strariti, kakor jim je ljubo. A gotovo bi bili prišli tudi ti udje in vabljenici k besedi, kakor je prišlo drugih 120 do 150 oseb, ako bi bili vedeli, kak bo izid prve letošnje veselice, ker potem bi si domisljali lepe bodočnost na samo zato, ker jim je všeč, marveč posebno zato, ker bi jim bila dala ta prva beseda stvarnih in stalnih razlogov za tako nado. Če tudi je bila morda kaka pomankljivost na strani ne-navzočega občinstva, vendar ni to nikako uplivalo na sijajen izid krasne zabave. Navzoči poslušalci zadovoljvali so po številu in po odličnosti, da so prvi in igralci svoje nalogo izvrstno rešili.

V ljubem si očetu kraji" pol je mešani zbor z veliko nastančenostjo ter nas prepričal, da anemo pričakovati od njega še manikateri prijeten večer v čitalniški prostorih. Deklamoval je še mnogo spretnostje g. E. K. in Schillerjevega Viljela Tella po prevodu Ciganarjevem samogovor švicarskega junaka v soteski, ki vede v Klemnscht, ko je pričakoval oostarskega namestnika Genslerja, da bi ga s puščico ustrelil. "Nasaj v planinah" raj, mešani zbor, je bil občinstva tako všeč, da se je moral ponoviti, in tudi tedaj dolgo ni pomehlo ploskanje, ki je bilo znamenje velike zadovoljivosti s tem zborom toliko glede vsebine kolikor glede izvršitve. "Po jeseru" svirala je na glasoviru gospodična O.; z veliko pasljivostjo poslušali so navzoči "rasne glasove, katere so izvabljali urai prsti iz metviki strun, ter so bili polni hvale in hvale prijazni igralci. "Pozdrav", moški zbor se samozapevom, je na Slovenskem znanu skladba, ki se je ta večer prav lepo predavala; solo je pel g. dr. L. "Plavaj, ladja moja", ženski zbor se spremljevanjem na glasoviru, je uvrščal kar odaral. Predavanje je bilo izvrstno, skladba na sebi je jako milobna; zato je splošno dopadla. Da se je morala vsled tega ponoviti, ni nam treba posebe omenjati. Čitalnici čestitamo k takemu ženskemu zboru. Moški zbor pol je na to "Večer na Savi" se spremljevanjem na glasoviru. Skladba je krasna in pevci so želi zaslužen hvalo. Kot zadnja točka sporela prišla je na vrsto žaloigra "Filozof", katere so igrali moški, ki niso stopile v prvo na oder; zato so jo pa tudi izvršile v vseh ozirih v največjo zadovoljnost zbranega občinstva, ki po končani igri ni menjalo ploskati, dokler se niso igralci in igralke zopet prikazali na odru. Uže dolgo se ni igralo v čitalnici tako gladko in naravno, kakor pri zadnji besedi; zato je bila zadovoljnost utemeljena in splošna. Hvala gospodom diletantom!

Še posebe moramo omeniti, da se je beseda začela o napovedanem času, da odmori so bili prav kratki razen pred igro in da narekovelec (sofôr) je bil brez opravka. Tako naj bi bilo pri vsaki besedi. Naravno je, da sijajna izvršitev besede dne 27. novembra je potrdila nado v vseh navzočih, da čitalnica bo prirejala letošnjo zimo svojim društvenikom prijetne večere. Kako opravičena in utemeljena je bila ta nado, pokazal je sklep pevskega zbora še tisti večer, da bo imel od zdaj naprej redne vaje v petji vsak teden, ter drug sklep društvenega odbora, da se priredi letos na Silvestrov večer zabava brez določenega programa. Začetek je torej prav dober; naj bi posamezne moči tudi vztrajale v svojem prizadevanji in naj bi se sedanjim pridružile še nove. To je naše mnenje in naša želja.

V Št. Petru, 30. novembra. — (Nadaljuje se kronika kuretninske tatvine.) — a.) V noči od 23. do 24. t. m. bile so ukradene gosp. B. . . . lu tri najlepše kokoši. — b.) V noči od 29. do 30. t. m. pograbili so dolgeroki nekemu kmetu v vasi šest mladih kokoši, katere je bila gospodinja nakupila. — c.) V isti noči odnesli so dolgoprstniki dvem: sosednima kmetoma na cesti proti Vertobji enajst kokoši, torej skupaj 3 + 6 + 11 = 20. Če doštejemo še onih 7, o katerih je "Soča" zadnjič pisala, dobimo jih 27. Jako dobro! Naprej zastava tatov! Ta krat pa niso nobene glave pustili v hvaležen spominek in niso nikjer ognja netili. Tatovi pri nas pa tudi lahke počenjajo, kar jim drago. Ni jim treba ba'i se, da jih boše kdo motil v njih dejanji in nehanji. Ponočne straže nimamo in drugih varuhov ne vidimo. — Ali torej ni resnično, da je taka tatvina v Št. Petru jako navadna reč, kakor je poročevalec trdil v prvem poročilu? Dalje pride, če bode tatovom rokovanjstvo vedno tako gladko teklo.

Opazka. V kakšnih skrbih in strahu so naše uboge gospodinj, ki imajo mnogo kuretnine, in nimajo kam jo pospraviti. Uboge živalice morajo vedti del zunaj biti po lestvicah, po drevesih ali v kakem na zid prebitem panji. Mnogi koloni imajo žalibog samo dvoje prostorov: kuhinjo in pod, v katerih je vše tako vse natičeno in zašarjeno, da za ubogo kuretnino niti kotiča ni pripraviti. Jako žalostno!

Avče pri Kanalu, 20. novembra. — Ako bi vsi župani naše velike in mogočne Avstrije svoje sosesčane ali sosaščane za vsako malenkost le vedno naprej tili in kaznovali, kakor nas toži in kaznuje naš oče župan v Avčah, morala bi imeti vsaka občina,

posebno na deželi, v kateri ima župan svojo residen-co, svoje posebne preiskovalno sodnije in svoje zapore, kajti to je našega sedanjega očeta župana veliko veselje, tožiti in kaznovati svoje sosaščane za vsako ujmajajo stvar in to v obo mer v veliko armato naši občini. S tem pa se napravlja še večji nemir in večje sovraštvo med pokonimi sosaščani in pouzročuje se gospodski veliko sitnosti in dela. To pa ni prava metoda, s katere bi naš oče župan naredil pravi red med občinarji, ampak svetovali bi mu, naj rajši gleda na to, da bi se v Avčah ustanovilo ene ali drugo bralno društvo. Naša vas je še precejšnjo veliko in imamo mnogo odličnih in spoštovanih mož, prav tako tudi fantov, in naj bi se naročili lepi slovenski časniki in podušljive knjige. Ta bi bila prava politika našega očeta župana v pomoč do večje omike našoj mladini, ne pa vedno naprej s tožbami in kaznovanjem. Ako pojle tako naprej, prepričev in sovraštva v naši vasi ne bode ni konca ni kraja.

Kdo bo zameril našim poštenim vsakim fantom, ako se po šestih tridipolnih dneh ob nedeljah snitejo in par lepih pesmi zapojejo, in naj bi bila že 10. ura ali 10. in pol? kdo bi mladim in veselim fantom tega ne privoščil? Ako bi pa bili nekateri prav tako sitni, da bi s petjem esu uro manj ali več v kaki samotni vasi neredi delali, naj bi se kaznovali prvič v denarji po 20 kr., drugič po 50 kr. in naj bi se ta denar med uboge te občine razdelil, se pa kaznovati jih meni nič, tebi nič kaj na 48 ur zapora. To je uže prevelika kazen za take malenkosti, kakršne se dandanes v naši občini prigode; kmetovalskih fantov čas je silno drag in v naši soški dolini ni bilo še slišati, da bi kateri župan kaznoval svoje sosaščane za malenkost z 48 urami zapora. To je odveč; in vendar naš oče župan ne kaže na obrazu, da bi moral biti tako siten, kakor se dela kot Avški župan, in moramo trditi, da je pošten mož; samo da bi ne bil tako nagel s tožbami in kaznovanjem. S takim postopanjem nikoli ne doseže pravega miru in reda med svojimi sosaščani; z drugo boljše politiko bojša boljše opravi. Naj ne toži za vsako majhno stvar; gotovo mu bo lo vsi hvaležni in bolj pokorni, ter naj se spominja slatih besed našega presvetlega vladarja, ki pravijo: "Naredite mir med mojimi narodi". (Ali ne dela miru, ko zapira nemirneže? Ur.).

Prav so imeli naši pradedi, ki so prerokovali, da bi ne hoteli, da bi bili jermeni njihovih devljov takrat na svetu, kadar bodo železne kuče (železnice) po svetu tekale in kadar bo kmet kmeta odvil; takrat, so dalje prerokovali, bo ves svet upil: gorje. In sedaj žalibog prišli so tisti časi; železnica uže teka po vsem širokem svetu, samo po naši soški dolini še ne, pač pa pri nas v Avčah kmet kmeta sodi, da upijemo: gorje.

Nadejamo se, da v prihodnjšč se bodo naši vrli in pošteti sosaščani, stari in mladi, varovali priti v zamero z našim očetom županom tem več, ker poznajo njegovo naglo jezo. Ker nas je dobri Bog z letošnjim obilnim pridelkom bogato obdaril, bodimo mu hvaležni s tem, da se drug drugega bratovski ljubimo, da apostujemo cerkvene in svetne postave in njene predstojnike. Podajmo si roke in eklenimo od danas naprej mir in prijateljstvo med sabo, da bodemo vredni imenovani biti zvesti in pošteti državljani naše mogočne Avstrije. Miroljub.

Izpod Krna, 16. novembra. — Zobje bi se že dobili, samo da je kruh. Pred dvema letoma bil je v "Soči" dopis, s katerim nas je nekdo pozivljat, naj bi si vender omislili drugo pot, bolj po novi pameti in po novi šegi. Soglašili smo z dopisnikom v glavni reči: nočemo, da bi nam ljudje izpodtikali, da koder je bla prva koza, tod je narediti Krdona svojo pot. Naši predniki so gozovali: Koder je moj stari hodil, naj hodim še jaz. Tega nočemo več; pa tudi tega ne maramo, da bi gg. duhovniki radi kraske poti pomagali si iz naše duhovnije. Dandanes svet neizrečeno napreduje v vseh razmerah, da je le čudo; zato hočemo tudi mi nekaj napredovati in hoditi za svetom vsaj v potrebnih in dobrih rečeh. To vam tudi dokazuje uže to, da imamo še tu v našem kotu novice "Soča".

Stopili smo dotični skupaj in pogovarjali se o naši poti. Na enkrat kakor blisk šine nam misel v glavo, da naj delamo, in kakor za bliskom tudi za-urmi, tako je bilo tudi v nas, za mislimi storjen je bil hitro tudi prvi korak za delo; rekli smo kar z enim glasom: dajte nam kruha, zobe uže imamo. Prvi naš korak bila je prošnja na slavno županstvo, katero nam je stvar odobrilo in spoznalo, da pot je res potrebna. Narodili so nam dotični zapis in na ti zapis se zatečemo k slavnemu okrajnemu oostnemu odboru in prosimo za oostnega izvedenca ali perita. Oostni odbor v to dovoli in nam pošlje izveleca g. Šorla, kateri je prav pripraven za vse, tudi za gorške poti in staze. Se vé, da tako, kakor je želel dotični dopisnik, ne bo izpeljana naša pot, in to zavolje melov in grdega sveta. Začeti moramo delo tako, da si upamo podelati in da moremo pot rabiti, pa da ima tudi obstanek. Nova črta pride za Strenčelom po Klauđerjevi stazi skozi Hum pod Drobnoico in v Sred Brega pod zgornji senik. Z Humom in pri malau most; delo veliko, svet nepriljuden, grabe in melovi

in skalorje; velikokrat bode treba pikniti, predno se bo moglo iti skoz, posebno ker nas je tako malo; samo 23 številik obsega vsa vas in še izmed teh so nekateri, ki bodo murali imeti postransko sami svojo pot do Strenčela.

Kadar je bila pot smerjena, zberemo hitro potrebno orodje in gremo na delo in delali smo do košnje; potem smo morali ponehati; a zdaj pa pričakujemo samo lepih dnevov in spet začnemo svoje delo. Korajže ali veselja za delo nam ne manjka, ali manjkalo nam bode nekaj drugega, namreč denara, da bi plačali privatna zemljišča, skoz katere pojde nova pot, in druge reči, potem strelnega prahu in orodja, ki je k temu potrebno, in več drugega. Zaupanje imamo, da nam bode v veliko podporo slavni oostni odbor, ki v svoji bistroti dobro spozna, da tudi naš okrogli drobiž se steka uže leta in leta v obo blagajnico, kakor se stekajo naši bistri studenčki iz naših studenčnih hribov v nizavo in naprej, dokler jih ne požre globoko morje. Ali vendar za nas niso še zgubljeni; spet se dvignejo oblaki iz morja ter prinesejo sočne ulage našim planinam. Prav tako upamo, da tudi naši okroglegi niso še zgubljeni za nas, ampak da tudi v tem obdru pridejo dvigajoči se oblaki, kateri nam prinese ulage, podporo našim krepkim močem. J—2.

Iz Sela, dne 24. nov. — (Sponini iz bolnice vsmiljenih bratov v Gorici.) Pred šestimi leti sem bil mesec dnij t. j. od 6. junija do 6. julija v bolnici vsmiljenih bratov v Gorici. Ker sem čital po različnih listih o razmerah v tem zavodu, veže me dolžnost, da tudi jaz povem po vesti in pravici, kar sem tam doživel in skusil. Predno sem šel v bolnico, zdravil me je dr. Ferdo Rojic; ker mi je veleval, da naj se v primeri z mojo boleznijo zdajno in redno hranim, in ker mi to doma ni bilo mogoče, šel sem po zdravnikovem nasvetu v omenjeno bolnico. Ko sem tje prišel, dali so mi drugo obleko in sicer platneno ponočno suknjo, malo tež kolena segajočo, navadno srajco in stare šlape ali pantoflje; spodnjih hlač in nogavic ne poznajo v tej bolnici. Dasi je bilo poleti, vendar sem imel ob deževnem vremenu in zjutraj, ko sem šel na mostovž na sprehod, take mraznice, da sem se potresoval. Sicer od sedaj nič slabega; a ko sem hotel drugo jutro zopet na mostovž, da bi se umil, nisem našel niti suknje niti šlap. Poprašam soseda, bi li vedel, kdo mi jih je izmaknil; a ta mi odvrne, da suknj in šlap je za polovico manj nego bolnikov, zato pa da imajo starejši bolniki prednost pred novodošliimi in pravico, izmakniti slednjim navedene stvari. Ali ni ta lepa?!

Srajco sem imel eno in isto 14 dnij na sebi, in ta je bila od znoja vsa usmrjena. Doma se mi je zdelo zdravemu po osmih dneh preumazana, a tukaj moral sem po 14 dneh za čisto beratiti in sem jo tudi dobil, a nadstrežaj je radi tega zelo mrmral.

Drugi dan, ko sem bil v bolnici, zapazil sem proti večeru, da so si pričeli bolniki sami postiljati. "Hum", sem si mislil, "kako bode s teboj, ki jedva na nogah stojš?"

Toda, hvala Bogu, sem si pomagal; potisnil sem prostemu strežaju dvajsetico v pest in postelja se je nekoliko dni postiljala. Ko je pa začel strežaj delati zopet kisel obraz, odstranil sem kislobo z drugo dvajsetico itd. Proti koncu mojega bivanja v bolnici videl sem nevarno bolnega človeka popostiljati si, in ko je dr. Perco to zapazil, zabranil mu je in na obrazu se mu je brala nevolja, da se more kaj takega goditi. Še le po tem dogodjaju sem poizvedel, da je naloga bolnišnice postiljati bolnikom; radi tega nisem dajal več čuvaju dvajsetic, a tudi postelja ni bila postlana. Omeniti mi je še tudi, da je bila žimnica (štramac), na kateri sem ležal, od prejšnjih bolnikov blizu 30 centimetrov na široko krvava, in vsakdo si lahko misli, s kakim občutkom sem se na njo ulegal. Še le čez 14 dnij, ko me je dr. Perco radi oslabeledih oči preložil na temnejšo stran, sem se rešil te žimnice.

Dasi nevešč v zdravilstvu, vendar se mi ni zdelo prav, da so mé precej po obedu in tudi še med obedom v kopeli s tušom odpeljali; vsled tega menda sem bil tako opešal, da mi je dr. Perco za nekaj dnij kopeli prepovedal.

Gledé popoldanskih vizit gospoda priporja naj omenim, da so delale na bolnika utis, kakor bi hotel imenovani gospod dokazati, da je kos najčvrstejši hoji; v par minutah je bila v prednjih sobah vizita končana; le dvakrat sem videl, da se je pri dveh bolnikih nekoliko časa ustavil ter jih nagovoril.

Strežaji so bili mnogokrat nevoljni in so zmirljali bolnike, sicer pa so z delom preobloženi in jim ni mogoče svoje delo redno opravljati, dasi jim večkrat tudi bolniki pomagajo. Tudi usmiljeni bratje niso bili z bolniki kaj prijazni; kruh metali so bolnikom — in to se je tudi meni pripetilo — kakor bi rekli, da so bolniki živina. Prijazno obnašanje in spodobna postrežba dobro dá tudi siromaku, naj bo de zdrav ali bolan.

(Dalje v prilogi.)

Gledé hrane ne morem ničesa reči, ker ne vem, kako se hranijo bolniki drugod; jaz sem bil uverjen, da postopajo usmiljeni bratje v tem oziru pravilno. Čul sem pa od bolnikov, ki so bili v drugih bolnicah, da so zelo grajali goriško tudi v tem oziru.

O norišnici ne vem kaj poročati; slučajno sem pač videl in meni se to ni zdelo prav, da sta dva norca prenašala na nosilnicah težke posode vrtnih cvetlic.

Res, da ozdravi ta bolnica mnogo sestradanih revežev in popotnikov, ki se tam odpočijejo; a res je tudi, da vsak kmet, ki je bil v tej bolnici, kolikor jaz vem, ne vrne se več v njo.

Toliko resnici na čast.

Bolnik iz Sela

Iz Brd, 30. novembra. — Tako žalosten in otočen ni mi bil še nikoli avetega Andreja dan, kakor letos. Danes smo spremili namreč k zadnjemu počitku od trudnosti onemogle telecne ostanke predrage nam osebe. Umrli je v Biljani častiti g. Mihaljko Vuga, vnet duhovni pomočnik, neutrudljiv učitelj, svet rodoljub, delaven ud in tajnik „Slovenskega jezika“; zapustil je njegov blagi duh telecno jedo dne 28. t. m. s jutraj, previden se svetimi sakramenti.

Kdo bi bil rekel ali samo mislil dne sv. birmo v Medani (26. m. m.), ko je premiločljivi g. knez nadškof slovo jemal od briške duhovščine s prično napitnico, da se pričujoči čvrti Mihaljko, ki je o dobrem vtisu one zdravice v „Sočo“ pisal, na osem dan vleže v posteljo, iz katere ni več vstal? Pač res je človeško življenje kakor rosa na veji, kljub zdravniški pomoči.

K pogrebnim slovesnostim prišli so čast. gg. duhovniki iz okolice, tudi 88. gg. župnik iz Kojškega, kaplan iz Solkana in vikarij iz Podgore, sorodniki in prijatelji iz Solkana, mnogo ljudstva iz Biljanske župnije, odborniki „Slov. jezika“ in pevski zbor Biljanski, ki je ranjkemu v slovo zapel pred stanovanščim in v cerkvi.

Cerkveno opravilo je vodil domači gosp. župnik, po sv. maši pa Kojščanski, a govor je imel predsednik „Slov. jezika“.

Po dokončanem opraviu so v sprevedu nesli mrlca na voz, ki je bil došel ponj iz Gorice, da ga odpelje v Solkan. Pred vozom so se peljali 88. gg. kaplan iz Solkana in vikarij iz Podgore, za vozom so šli do raznih postaj drugi duhovniki, odborniki „Sl. j.“ in ljudstvo.

G. Mihaljko je bil dober govornik, kakor kažejo njegove izvirne pridige v „Zborniku“, ktere so našle pohvalo v „Zvonu“ in v „Cvetji“; pisal je tudi mnogo člankov v „Slovenca“, „Sočo“, „Edinost“ in druge liste, ker boril se je rad s orožjem logike za resnico in pravico.

Goreče je ljubil svoj narod, svojo domovino; zato ga je pekla vsaka krivica, ktero je narod trpel. Blezo mu je tudi ta ogeň bolezni množil, ktero si je bil v težavnih opravilih in hojah pridobil. On je svoj tek dokončal v 35. letu življenja. Bog mu daj obilno plačilo! Ti pa, narod, žaluj nad zgubo svojo, in ne zabi Mihaljkota Vuge, čegar truplo bode počivalo pri sv. Roku v Solkanu, v domačem rojstnem kraju. — Počivaj v miru, predragi Mihaljko! — „Sl. jez.“

Iz Bolca, dne 26. novembra. — Nedavno je tožil nekdo v „Soči“, da Bolčani še zdaj nimamo zdravnikov. Nu, zdaj pa, ko smo ga dobili, molči!

Nov zdravnik dr. Kempf došel nam je s Ogrskega, menda iz Szabolcskega komitata. Ta gospod je marikaj poskušal po svetu, kakor sem čul. Bival je med Malajci v Avstraliji, med Hotentoti v Afriki, med Hajduki v Evropi; imel je opraviti s kate klopato, s moškotci, s volkovi itd. Nu, zdaj prišel je bolj na hlad, na odpóčitek; tu menda ne bo tako hudo.

Za 5 let se je zapisal gospod doktor, da bo naš Slovenki ne zna; a objubil je, da se nauči v 6 mesecih. Nu, mislim, da mu vsled njegovega jezika telesa naš jezik ne bode delal odveč težko in preglavio. Upamo, da se bomo razumeli polagoma. Mladina naj posnema iz tega nauk, da je treba učiti se pridno jezikov in sploh vsega koristnega; kajti v sedmih letih pride vsu prav!

Z dežele, dne 20. novembra. — (Dajte nam dober katekizem!) Lani ob tem času bral sem v „Sl. Narodu“ dopis, v katerem se je izrazila živa želja po novem, popravljenem katekizmu, češ: da v tej reči menda konservativizem ni na pravem mestu; da treba poprave gledé uviščenja in obdelovanja tvarine, pa tudi gledé jezika; da ne ugaja duhu slovenskega jezika, če je nakopičenih 55 vmesnih stavkov itd. — Tudi „Slovenec“ je omenjal lani ob tem času, da „se živo čuti v slovenščini potreba dobrega katekizma“.

Čehi dobijo menda „ilustrovani katekizmus“,

kar bode gotovo zopet pospeševalo težavno podučevanje v verouku. — Nu mi, ki nismo Čehi: mi pa — zopet menda — vaj toliko zaslužimo, da bi nam dali v roke dober katekizem brez ilustracij (podob). T—ir je pravil lani v „Sl. Narodu“, da v došlih krogih už delajo v tem smislu. Jaz pa tega ne vem. Samo to vem, samo to znam, da je od lani do letos zopet preteklo jedno leto, da je začelo novo šolsko leto, a da nimamo še novega katekizma.

Politični razgled.

Cesarjevo pismo z dne 28. t. m. sklicuje deželne zbornice v dan 9. decembra t. l., kar je le radi tega mogoče, ker so delegacije prej svoje delo dokončale nego je bilo pričakovati. Prvikrat se je pripetilo, da sta bile obe delegaciji odnih misli in da ni bilo treba odstranjevati različnosti v mnenjih še le po odbranih poslancih iz obeh delegacij. Dovolilo se je vse jednoglasno, kar in kakor je vlada zahtevala, kar se smatra kot zaupnica grofu Kalnoky-u, ki vodi našo zunanjo politiko. Slednji se je tudi v zadnji seji zahvaljeval za požrtvovalnost in zaupanje. Predsednik Smolka je poudarjal, da je delegacija lahko zadovoljna s svojim delovanjem. Če tudi so davki že veliki, vendar je vse dovolila, kar je vlada zahtevala. Iz soglasja v delegacijah sklepa, da so vsi narodi brez razlike voljni braniti žive interese države. S tem je končano zasedanje avstrijskih delegacij in ker so drugi dan tudi ogerske svojo delo dovršile, je letošnja delegacijska doba končana.

V Budimpešti zboruje državni zbor, ki se peča z nagodbo avstro-ogersko in s proračunom za leto 1887. V Zagrebu je skupaj pa sahor, v katerem se vršijo do sedaj obravnave izredno mirno, menda se kujejo predrugeče v sestavi strank.

V Bolgariji je še zmirom vse pri starem, odkar je odšel general Kaulbars. Govori se, da je vlada izvedela o zarotah, ki se povsod snujejo proti regentstvu. Vidi se pa, da tudi ministertvo ni jedino, kajti finančni minister Gešov je odstopil in njegove posle prevzel je začasno Radoslavov. Sicer pa je zmešnjava velika in zato odšla je deputacija do velesil prosit, da bi ji naznanile kneza ali pa najbrže prigovarjat, da bi dovolile Aleksandru, da bi se vrnil. Vse to pa so komedije, iz katerih se razvidi upliv onih velesil, ki hočejo varovati tam svoje interese in Rusiji zabraniti, da ne bi prisvojila si onih provincij. A bati se je vendarle, da se Rusija naveliča teh spletek ter da z mečem preseče štruno, ki postaja vedno bolj zamotana.

V nedeljo razpravljalo se je tudi v italijanskem parlamentu o zunanji politiki italijanski. Grof Robilant je odgovarjal na neko interpelacijo o orijentalnih zadevah ter rekel, da živi Italija z vsemi državami v prijateljstvu, osobito pa z Nemčijo in Avstrijo. Prijateljstvo z Anglijo razvije se, ako treba, še bolje, nego do sedaj. Italija je bila vedno naklonjena knezu Aleksandru in Bolgariji, a trudi se in dela na to, da bi se ohranil mir. Grof Robilant pravi, da zadevajo bolgarske stvari Italijo še le v drugi vrsti, a razmere na vzhodu stopile bi za Italijo na prvo mesto, ako bi se hotele rušiti obstoječe pogodbe in bi se katerikoli vladi sporazumeli, da bi na svojo roko hoteli tamošnje razmere predrugečiti.

Dočim je tedaj označil grof Robilant italijansko stališče glede zunanje politike, razvil je tudi minister Freycinet francoski program v tem oziru. Tudi on poudarja, da je mir potreben, vendar pové tudi, da v slučaju resnih zapletkov bode Francija na strani Rusije.

V Nemčiji otvorilo se je zborovanje s prestolnim govorom, kateri poudarja posebno potrebo, da se pomnoži vojska, izjavlja upanje, da se mir ohrani s posebnim ozirom na prijateljstvo sosednjih velesil, Avstrije in Rusije, med katerimi Nemčija posreduje.

General Kaulbars bil je v Carigradu, kjer

je bil sijajno sprejet in odlikovan po sultanu z najimenitnejšim redom. Od tod vrnil se je čez Odeso v Petrograd.

Domače in razne vesti.

Deželni zbor goriški sklican je s cesarskim patentom od 28. novembra na 9. dan t. m. v svojo postavno zbirališča v Gorici. Ob 10. uri predpoludno bo slovesna sv. maša v prvotolni cerkvi in koj potem ob 11. uri bo prva seja. Kaj bo letošnji zbor obravnaval, nam ni znano.

Bošlönica za otroke slovenske deklške šole in otroškega vrta priredi se v dvorani slavne goriške štalnice, ker so taki prostori so v ta namen primerni. Gospodični učiteljici in gospodična vrtnarica už pripravlja, ker so jim sdi primerno na tako lepo otroško svedanost. Ne moremo pričakovati takega sporeda, kakršten sestavlja štalnica ali kako bralno društvo, vendar nadajamo se, da tudi otroci pokanejo take svoje moči, ki bodo veselile vsakega prijatelja otrok. Ker bo prostor v štalnici jako obširen, nadajamo se, da pridejo s otroci k lepi svedanosti tudi njih roditelji in sploh prijatelji naše mladine. Razumemo se po sebi, da podpiratelji in prijatelji človekoljubnih zavodov bodo smeli pripeljati seboj svoje otroke, če tudi ne hodijo v naš vrt ali šolo, da bodo gledali, kar se tisti dan ponudi njih odem, ter da se bodo radovali s drugimi otroci vred. Ker pripadajo taka svedanost, posebno radi darov otrokom, precej stroška, prosimo zopet človekoljube rojake in norojake, da bi s radodarnimi doneski v denaru ali v blagu pomogli pokriti dotične stroške. Darove sprejemajo gospodične učiteljice, društvo „Sloga“ in upravništvo „Soče“ ter se darovi potrdijo v „Soči“, ako ne bodo darovali temu nasprotni. V čast božjemu detetu naj vsakdo podari kaj malega.

Ljudska posojilnica in hranilnica s omejeno suvereno ustanovi se tudi v Trstu. Društvo „Edinost“ sklicalo je bilo v dan 21. nov. rodoljube iz raznih bližnjih pokrajin, da bi se o tem posvetovali. Šlo se je in v Trstu, in okolice in od drugod blizu 100 oseb, Slovencev in Hrvatov; med njimi državni poslanec in nadelnik zveze slovenskih posojilnic Mila Vošnjak, deželna poslanca Slavoj Jenko in Vekoslav Spincič ter drugi odličnjaki. Shodu je predsedoval državni poslanec in predsednik političnega društva Ivan Naberger. Pomen in namen posojilnice razlagal je v daljšem govoru M. Vošnjak. Tajnik političnega društva Viktor Dolenc govoril je o pravih namenovane zadruge, iz katerih smo posneli, da bo osnovana na deleže po 50 gld. in na tedenska vplačila 20 kr. skoz 5 let. O pravih vnel se je kratek razgovor, po katerem so bila pravila s malimi premembami sprejeta. V defenitivni odbor, ki bo moral prikrbat uknjižbo pri trgovinskem sodišči, ki potem začne in bo vodil zadruge, voljeni so naslednji gosodje: Frano Dekleva, trgovec; Ivan Munkoč, trgovec; dr. Simon Pertot, zdravnik; Karol Schmidt, denarničar delalskega podpornega društva; Matija Sorli, o. k. poštni kontrolor; I. M. Vatrovec, veleposelnik; Matej V. Živio, inženir. Imena odbornikov dajejo nam poročstvo, da začne zadruge v kratkem svoje delovanje in da bo dobro napredovala. Tak zavod bo lahko velike koristi narodu v Trstu.

Dravno policijo v Gorici pomnožijo, kakor se govori, za 12 moč, kar sedanja ne zadostuje novim razmeram, ktere so stvarili visoki krogi v zadnjih letih. Ako je kedaj veljala beseđa pesnikova, velja gotovo zdaj v Gorici, da duhov, ktere je mojster priklical na pozorišče, se ne more znebiti; zato potrebuje policijske pomoči. Policija gotovo izpolni svojo dolžnost, kakor jo je v vseh okoliščinah in pri vsaki priliki izpolnovala, vendar se ne nadajamo, da bi mogla ona popraviti, kar zaključajo visoki politiki. Če tudi bo vsak dan ljudi zapirala, se bodo vendar še zmiraj taki nahajali, ki bodo šunali proti Slovenom in iskali prepira s o. k. vojsko, dokler policija ne seže po tistih, ki snujejo, vodijo in vadržujejo vse uredbe. Ne zapeljancev, ampak zapeljivce je treba zapreti, potem se zadnji gusar, iz katerega so vali protidržavni drh. V to svrhu je pa treba samentiti sovražstvo proti vsemu, kar diši po slovenskem, z resnično ljubeznijo do mogočne Avstrije. Kdor smatra kot svojo glavno nalogo vzgojevati Slovanom pokornost, če tudi država pri tem škodo trpi, pripravlja policiji težko delo in dižavi tužno stanje.

Franc Marzini, jako razumen in pogumen naš sosedčan, ki je mnogo let deloval za blaginjo obdino kot staratna, peča se še vedno z mestnimi zadevami kot praktičen veščak in strokovnjak ter razkriva s omešanom slabosti, ki se nahajajo v mestni upravi. V posebni poslanici naznanja Goričanom, da najvišje upravno sodišče je zavrglo priziv mestnega starešinstva proti odloku deželnega odbora, s katerim je bil na pritožbo g. Marzinija ovržen sklep mestnega za-

stopa, da bi se pronosla seneni trg in javna tehnična k Rusi hiši. Ta je peti primiv, kateri je obveljal g. Marzinija proti našemu županstvu, in g. Marzini posilja večino mestnega staršinstva, naj zapusti svoje sedišče, da bodo razpisano splešne nove volitve in da bo mogoče voliti sposobnejše moše v staršinstvo, kor drugače bi morali prositi visoko vlado, naj odvzame mestno upravo staršinstvu ter naj jo izroči vladnemu komisarju. Ob enem zahteva, naj plačajo staršine, ki so za to glasovali, da so se kupili dve njeni zemlji pri Rusi hiši za 4100 gld. za namerovani seneni trg, ta snesek iz svojega šepa, kakor je uavada v Italiji, kor je deželni odbor to kupčijo, koliko zadava mesto, razveljavil, ter žaga, da uložil proti staršinstvu četi primiv, ki gotovo ne bo brez vspolha, ako sprejme staršinstvo oni snesek v mestni račun. Posebej opominja, da odkol najvišjega upravnega sodišča je radi tega velike važnosti, ker izveka, da vsak meščan, ki plačuje občinske naklade, ima pravico uložiti primiv proti staršinstvenim sklepom, ki zadevajo deans in plačevanje. Za rekurs na najvišje sodišče v zadevi senenega trga plača mesto, kakor je g. Marzini posiljeval, nad 500 gld.; zato pravi, da prihodnja, ako bo videl, da staršinstvo sklepa neutemeljene rekurse, bo prosil deželni odbor, naj to staršinstvu prepove. Pač srečna Gorica, da ima moča, ki tako jasno vidi in ki se ne boji, povzlati resnico vsakemu v obraz. Pomislil se je trudil s drugimi konservativnimi meščani, da bi spravil sposobnejših mož v staršinstvo; pa se mu ni posređilo; upajmo, da se mu posređi še slednjim delovanjem pa k letu. Župani, staršinstva in občinarji na deželi naj si uzamejo za svarilo pa tudi podoben ingled goriške razmere. Kar se v mestu ne more hvaliti, tudi na deželi ni hvalevredno; zato naj vedno tako postopajo, da bi jim niti g. Marzini ne mogel nič očitati. Učiti se je treba povsed in od vsakega: delati, kar se spozna kot dobro, ter ogibati se tega, kar je graje vredno.

Seneni trg v Gorici bil je do najnovejših časov na takem mestu, da boljšega ni bilo iskati. Na Telovadnem trgu, kjer je obilno prostora, dovolj sence, malo ali nikakih hiš (razen Melsove palače), kamor vedejo široke ulice, ki se sicer prav malo rabijo, tehtalo in prodajalo se je seno. Uže nekaj let pa dela goriško županstvo z vso silo na to, da naj se seneni trg prenese kam drugam. Živa duša ne vé pravega uzroka te sile; zdi se, kakor bi bilo slavno županstvo sestavilo svojo besedo, da spravi seneni trg z onega mesta. Znano je, da naše staršinstvo je bilo sklenilo, naj se prenese seneni trg k Rusi hiši. Po prizadevanji g. Marzinija je deželni odbor dotični sklep ovrget in upravno sodišče na Dunaji je potrdilo odkol deželnega odbora. Komaj je bil ta izid dolge pravde dobro znan, odpravi županstvo na svojo odgovornost veliko tehnično s Telovadnega trga in odloči kot seneni trg Novi trg blizu starega pokopališča. Vsakdo razume, da trg je zdaj od mesta bolj oddaljen nego prej in da v kratkem bo tam več hiš nego jih je zdaj na Telovadnem trgu; a vse nič ne pomaga, županstveni ukaz se mora izvršiti. Proti tej premembi uložilo je rekurs kakih 70 meščanov. G. Marzini pripoveduje v svoji poslanici do Goričanov, da mestni župan je ta priziv izročil staršinstvu v seji 24. novembra, a da ga ni dal brati, češ ker je poln žaljenj in nesporodnostij, in da je podpisan le od 4 ali 5 meščanov, med tem ko drugi so brumisti in fjakertji (prevožčeki). G. Marzini dokazuje v rečeni poslanici na podlagi odloka najvišjega upravnega sodišča, da vsak, kdor plačuje patente, ima pravico rekurirati proti županstvu in staršinstvu, da prevožčeki so meščani, ki plačujejo obrtni davek, kakor kdo drugi, ter da smejo zahtevati, da se njih priziv sprejme in reši. G. Marzini pravi, da ni bilo pričakovati, da bi grofi, baroni in uradniki podpisali oni priziv, ker ne potrebujejo senenega trga, ampak v prvi vrsti prevožčeki, gostilničarji, odpravniki in taki, ki seno potrebujejo. Slednjič izjavlja, da je on sestavil oni priziv, in pozivlja mestnega župana, naj ga toži pri pristojni gospodski, ako meni, da je priziv poln žaljenj in nesporodnostij. Po mnenji g. Marzinija obsega priziv le trdih resnic, katerih županstvo ne more prebaviti. Da bi mogli meščani sami v tej reči soditi, da g. Marzini priziv tiskal od besede do besede. Z naše strani ne moremo umeti, zakaj se hoče po vsi sili preložiti seneni trg z najprimernejšega mesta, ki se sploh nahaja v Gorici; vsako drugo mesto bo slabše; zato se strinjamo s prošnjo omenjenih 70 meščanov ter jo popolnoma odobrujemo.

Javna tehnična bila je na takem mestu, da primernejšega ni iskati; ali komaj je bil objavljen izid Marzinijeve pravde proti mestnemu staršinstvu, je županstvo vzelo tehnično ter dalo jo podjetniku topničarske koearne, da bo z njo kamenje tehtal. Ob enem odpravilo je tudi debele kamene, na katerih je tehnična stonela, ter kaže s tem, da ne nameruje tehnično spraviti na prejšnje mesto. Nevolja med meščanstvom bila je radi tega velika. Nevolja je ali to ni nič pomagalo, če tudi je italijanski konservativni list pisal v smislu meščanov. Za čas, ko je mesto brez javne tehnične, zapovedalo je županstvo, naj se občinstvo poslužuje tehnične tukajšnje plinarne. Ta tehnična je pa privedena za javno rabo po zakonu z dne 25. julija 1871 §. 29 in tako ostane mesto brez

en mesec brez javne tehnične, ki so najbolj potrebuje v advocata, ko privlačajo kmetje iz hribov svoje pridelke v mesto. Vse se čudi, kako je moglo županstvo priporočiti občinstvu tehnično v plinaro, ki je postavno propovedana za javno rabo. Da bi se meščani potolažili, obedi je jim županstvo dve novi javni tehnični, večjo na novem mestnem trgu, manjšo kje drugod v mestu. Predno se to zgodi, preteče še mnogo časa, in med tem bo nam treba iti tehtat vozove in blago v Polgoro, v Solkan, v St. Peter ali pa v Miren. Zdi naj pa kdo reče, da ne napredujemo, ko so nam potrebe tehnične v okolici.

Rojake z dežele, ki prihajajo v Gorico s senom, krompirjem, zeljem, kamenjem in drugim rečmi, katero morajo vagati na velikih tehničnih, opominjamo o pravem času, naj zvagajo vse take reči, predno pridejo v mesto, ker v Gorici ne dobijo zdaj velike tehnične, katere bi smeli rabiti, razen na Mirenski cesti, kjer gospod Hmelak zida Goričanom topničarsko koearno. Vozniki, ki prihajajo iz hribov skoz Solkan, dajete tehtat svoje vozove v Solkanu in izprosite si potrdilni list o teži. Kar vas pride skoz St. Peter, zvagajte si blago v St. Petru; kar vas pride iz St. Andreža in po Mirenski cesti, pri g. Hmelaku; kar vas je iz Brd in Furlanije, pa v Podgori; drugače boste imeli sitnosti v mestu, s katerim kupčujete, katero bi moralo kupčijo in promet podpirati, ne pa zavirati s svojimi navedbami, kakor se prav zdaj godi. Prečudui so naši mestni očetje, ki so ljudstvu tehnično uzeli ter dali jo podjetniku zunaj mesta. Kaj takega ni bilo še v Gorici in je vredno, da svet o tem izv.

Mestni otroški vrt na Placuti ima že svojo voditeljico, gospodično De Re. „Corriere“ pripovedoval je v nekem svojem listu, še predno je bil pretekel obrok za razpisano službo, da je imenovana gospodična Corsig. „Eco“ je tisto vest popravil, kor je bila vsaj prezigodnja, ter izrazil željo, naj bi se vest uresničila. A uresničila se ni, če tudi je gospodična Corsig Goričanka, če tudi je napravila skušnjo kot vrtnarica z dobrim vsehkom, če tudi je uže 11 let, kakor se nam pripoveduje, asistentinja (pomočnica) na nekem mestnem otroškem vrtu. Z 11 proti 8 glasovom odbrana je bila za rečeno mesto gospodična De Re Italijanska, katere oče ni niti avstrijski državljani in katera pomaga še le 6 let v nekem otr. vrtu. Kakor razlogi so mestne očete nagnili k takemu sklepu, ne vemo; v privatnih razgovorih se je naglašalo, da gospodična De Re kot rojena Italijanka izgovarja lepše italijanske besede nego rojena Goričanka Corsig ter da je naredila skušnjo za vrtnarico v Trstu, med tem ko gospodična Corsig jo je delala le v Gorici. Ne moremo verovati, da bi se bili dali voditi mestni očete po teh izgibih, ki so prejalovi; a obžalujemo pa vsekako, da se z našim denarom prej podpira tuja nego domača deklina. Ne zavidamo tujke Neavstrijanki, gostinje v našem mestu, a vendar zdi se nam, da domači otroci imajo prvi pravico do domačega kruha, ako so sposobni za službo, katero kruh zahteva. Gospodična Corsig se splošno hvali kot izgledna deklina in če tudi je vpisana v kako bratovščino in gre včasih h kaki procesiji, ostane vendar še vedno Goričanka in ne zgubi prav nič pri dobromislečnih meščanih, kakor tudi ne svoje sposobnosti kot otroška vrtnarica. Ako se dá še kaj popraviti, prosili bi spoštovane naše mestne očete, katerim morda zadeva ni bila popolnoma jasna, naj bi popravili svoj sklep ter naklonili zaslužek in službo domačemu otroku. Menimo, da mestnemu školskemu nadzorniku ne bo težko, ugodno poročati o dosedanjem službovanji gospodične Corsig, ako bo sploh prašan v tej zadevi.

Goriški vojaki ostanejo v Gorici, kakor se zdaj kot stalno pripoveduje po mestu. Ko so se pred tedni ponovili nemiri med vojniki in civilisti, niso vedeli nekateri krogi drugega leka zoper to nego da so sestavili in odposlali prošnjo, da bi se tukajšnji polk premestil kam drugam in nadomestil z drugim. Došel je odgovor, kakor pravijo, da vojaki ostanejo, in ta odgovor mora razveseliti vsakega miroljubnega državljana. Obžalovati bi bilo, ako bi se bila stvar drugače rešila.

Pretepi med vojniki in civilisti, ki so se zadnje čase v Gorici pogosto ponavljali, in nočno tuljenje, ki trpi po ulicah in v nekaterih krajih do ranega jutra ter jemlje poštenim in mirnim meščanom pokoj in sen, spominja včasih človeka, kakor da bi se mudil v kaki razposajeni vasi, kjer imajo neporedni fantje glavno besedo. Goriški listi vseh barv omenjali so večkrat te nedostojnosti ter prosili pristojne kroge, naj bi v tem oziru pomagali; ali zdi se, da do zdaj se ni našel še popolno vpešen lek za to krvavečo rano goriškega mesta, če tudi je treba priznati, da državna policija je zaprla uže marsikatero ponočnjaka radi ponočnega razvajanja. Ker so prišli posetno pretepi zopet na dnevni red, kakor je poročalo zadnje tedne glasilo stranke slavnega mestnega magistrata in njegovega tajnika, menimo, da ustrežemo gospodu mestnemu županu, ako ga opozorimo na neko sredstvo, katero bi znalo imeti tudi v glavnem mestu poknežene grofije goriške svoj dober vapeh, kakor ga je imelo in ga ima v mali občini naše dežele, ako bo sredstvo rabil oni, kateremu je dolžnost. Če bi moral mesto vlad

tega poslati deputacijo k Avškemu županu prašat, kako je on ukrotil nemirne fantje in kako je naredil mir v svoji občini, bi ne bilo to sramotno za mestno občino, kajti kakor je Bog dal Čepovancem več pitne vode nego Goričanom in je valed tega Gorica poslala jako drago komisijo v Čepovan, da bi pogledala, ali bi si ne moglo mesto opomoči s čepovansko vodo, tako tudi ni nikjer pisano, da upravna modrost je pridržana velikim (recimo: mestnim) občinam in njih policijski upravi, temveč je po svetu raztresena, kakor dijamant ali zlata ruda, katero je treba pobrati, kjer se dobi, če tudi morda v Avčah, v slovenski vasi pri Kanalu ob Soči. Današnji dopis iz Avč opisuje izvrstno županovo delovanje z ozirom na javni mir ter samo prosi, da bi oče župan pravih stran prevleč ne napol, priznajoč sicer, da je župan pošten mož in vsega zaupanja vreden. Kaj, ako bi naš gospod župan s svojim tajnikom in zaupnim očetvom slavnega magistrata zdrčal kak popoldne k svojemu tovarišu, županu Avškemu, pa ga poprosil, naj mu posodi ono zlato jabolko, s katerim je on dosegel tako lepe vsehpe, za organe mestne policije? Menimo, da to bi nikakor ne bilo nečastno, pač pa v veliko korist prijaznemu našemu mestu, v katerem bi se meščani in tuji čutili domače, varno in nevznemirane. Vsi dobri meščani bi hvalili gospoda župana kot načelnika slavnega županskega urada in mestne uprave ter bi mu skizovali svojo hvaležnost in priznanje s tem, da bi ga vedno volili v staršinstvo in za župana, dokler bi mu moči dopuščale nositi težko butaro mestnega načelnikstva. Radi priznavamo dobro vojo in resnično prizadevanje našega gospoda župana za blaginjo lepega našega mesta, zato upamo, da, če tudi se sicer ne popelje v Avče, bo vendar priporočal, naj se posnema Avški župan v označenem oziru, kolikor pripuščajo tukajšnje razmere, ki so žalibog z mnogih strani od župana neodvisne. Ako pa gospod župan spozna, da so moči v mestu nezadostne, da bi mir ohranile med vojaki in civilisti ter zaprečile vsaktero ponočno upitje, razvajanje in kaljenje miru in nočne tihote, naj predloži slavnemu staršinstvu prošnjo do visoke c. k. vlade, v kateri bi staršinstvo prosilo, naj bi država (najbolje po z. n. d. a. r. m. o. r. i. j.) prevzela vao policijo v mestu, kakor je prevzela pred leti pobiranje davkov po davčnih uradih. Gospod župan in vsi staršine vedo, kako izvrstno služi vladni aparat pri pobiranju davkov, ki je delalo v prejšnjih letih neznosne sitnosti. Ako se sme pričakovati, da bi tudi policija v državnih rokah, kakor rečeno, donesla mestu tak dobiček in mu tako izvrstno služila, kakor državni davčni urad gledé pobiranja davkov, ni dvomiti, da spoštovani naši staršine sprejmejo z obema rokama morebitni županov predlog ter da radi privolijo v tako premembo policijskih razmer, od katerih je pričakovati najboljših vsehpeh, kakršni so se pokazali v Avški županiji. V tem razmišljanji potrjuje nas dopis iz Avč, kateri je prelepo spričevalo Avškemu županu, če tudi je bil morda gospod župan včasih pregorel v izpolnovanji svojih dolžnostij; kar pa le kaže, da župan svoje dolžnosti pozna in da jih hoče izvrševati tako, da doseže svoj namen, ki je določen v z. a. k. o. n. u.

Drobne novice. Preč. g. Janez Mantovessi, župnik v Perteolah, postal je župnik-dekan v Tržiči (Monfalcone). — Umrl je 26. t. m. Mihaljko Vuga, kaplan v Biljani. (Glej dopis iz Brd.) — Goriška štalska bo imela v soboto 11. decembra ob 6. uri zvečer svoj letošnji redni občni zbor z navadnim dnevnim redom. — Izpit učiteljske sposobnosti opravil je pred goriško izpraševalno komisijo en slovenski učitelj in 5 učiteljic Slovenk; 1 učiteljica odstopila je med skušnjo, 1 učitelj je padel. — V Podgori bile so oni teden občinske volitve; o izidu nimamo še zanesljivih poročil. — Deželni uradnik, ki je zastopal goriško „Pro patria“ pri občnem zboru v Roveredu, našel je v „Corriere“ životopisea, ki zabeležuje vsak njegov korak za društvene koristi; le o dovoljenji za potovanje ni še nič povedal. — V Mušici padla je v Verso neka žena, mati treh malih otrok, in je utonila. — V kapeli na starem pokopališču v Gorici bo od 8. decembra naprej vsako nedeljo in vsak praznik sv. maša. S Franca Jožefa ceste, ki vede proti postaji, pretrgajo zid in napravijo vrata na pokopališče. Pravijo, da s časom ustanovijo onde vikarijat.

Iz Kronberga dobili smo dva dopisa, ki se bavita z bivšim vikarjem č. g. J. Bajcem in njegovimi zaslugami za ončasno občino. Žal nam je, da vkljub priloge tudi danes jih nismo mogli priobčiti, ker sta prišla po naključni prepozno na vrsto. Dopisa delata vao čast Kronberžanom, ki se hvaležno spominjajo svojega prejšnjega vikarja, pa služijo v čast tudi gospodu vikariju, ki si je znal pridobiti splošno zaupanje in spoštovanje svojih ovčic.

V Kaprivi zgodila se je ponoči od 22. do 23. novembra, kakor piše „Corr.“, velika nesreča. Neka 57 letna žena imela je opraviti v hlevu pri mladih svinjetih. Luč od petroleja, ki je visela ob stropu, se utrga in pade na ubogo žensko. Pri tej priči začelo je goreti v hlevu in obleka na ženi, ki je tekla na dvorišče in klicala na pomoč. Prišla je njena žena, a

ni mogla pomagati materi, ki je bila vsa v ogoji. Razen glave in nog bilo je na ubogi ženski vse opešeno. Po velikih bolečinah umrla je dva dni potem. Pač se ne more nikoli dovolj priporočiti: varujte ogoj! varujte luč!

Poddružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu priredi 7. decembra t. l. prvo veliko svečanost na korist družbi sv. Cirila in Metoda v gledišči „Armonia“ s tem le sporedom: 1. Mendelssohn: Ouvertura k operi „Ray Blas“; vojaška godba. 2. F. S. Vilhar: „Bojna pjesma“; možki zbor. 3. „Slavnostni govor“; gospodična Ana Kobalova. 4. A. Förster: „Ave Maria“ iz opere „Gorenjski slavček“; možki in ženski zbor s spremljevanjem vojaške godbe. 5. V. Kosev: „Dve solzi“; romanca, samopjev za tenor s spremljevanjem vojaške godbe. 6. „Potpourri slovenskih napevov“; vojaška godba. 7. Benj. Ipav: „V mraku“; samopjev. 8. Ivan pl. Zajc: „Večer na Savi“; zbor in četverošpev s spremljevanjem vojaške godbe. 9. Goldeni: „Dva gospoda pa jeden sluga“; gluma s petjem v 1 dejanju, preložil D. Hostnik. 10. Zabava. Vstopnice in lože se prodajo v kavarni „Commercio“ in v delalckem podpor-nem društvu; zadnji večer samo v gledišči. Blagajna se odpre ob 7. uri; začetek ob 8. uri zvečer.

Tudi na Koroškem širi se narodno gibanje in upati je, da koroški Slovenci pridejo zopet do one veljave, ki jim gre po zgodovini, nadarjenosti, premošnosti in primerni omiki. V Celovci in v Borovljah imajo podružnice sv. Cirila in Metoda, za Beljak in okolico ustanovili so jo v nedeljo 21. novembra; na Ruči, v Apačah in drugod se pa pripravljajo (za to. Svečanost, s katero je začela delovati podružnica za Beljak in okolico, bila je v St. Lenartu pri sedmih studencih jako lepa. Zbralo se je bilo nad 100 kmetov; došli so brzojavni pozdravi iz Ljubljane, iz Celja, iz Maribora, iz Ptuja in iz Gorice. Načelnik podružnice je Matija Wutti, posestnik.

Raspis častnih daril. Da bi pospešila razvoj slovenske pripovedne književnosti, raspisala je „Matice Slovenske“ po določilih Jurčič-Tomšičeve ustanove 300 goldinarjev častnega darila dvema povestima slovenskima, in sicer: a.) 200 gld. povesti, obsežajoči najmenj 10 tiskovnih pol, in b.) 100 gld. povesti, obsežajoči najmenj 5 tiskovnih pol. Snov obema povestima bōdi zajeta iz zgodovine, ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Obe povesti morata biti pisani tako, da po obliki in vsebini ustrežeta umetniškim zakonom pripovedne književnosti, ter poleg tega ugodita literarnim namenom „Matice Slovenske“. Pisatelj, kateremu se pridedi častno darilo iz novcev Jurčič-Tomšičeve ustanove, prejme vrhu tega za svojo povest še navadno pisateljsko nagrado, katero plačuje „Matica Slovenska“ p. §. 15. svojega opravilnega reda po 25—40 gld. za tiskovno polo.

Rokopisi naj se brez pisateljevega imena pošiljajo odboru „Matice Slovenske“ do 1. oktobra 1887. leta. Pisateljevo ime naj se pridene rokopisu v zapечатem listu, na katerem je zapisano določeno gasio.

Organist dobi službo v neki občini v Istri. Letna plača znaša 50 gld., postranski dohodki pridejo na 40 gld. Ako je organist ob enem krojač, bi v oni občini dobro izhajal, ker so vaj brez krojača. Prosilec pove ime občine upravnistvo „Soče“.

Nove knjige. — „Priče božjega bitja ali slučaji, ki niso slučaji“. Tako se zove knjižica, katero je po dr. Kellerji poslovenil J. B. V njej se nahaja mnogo izsledov, ki pričujejo, da Bog kaznuje take ljudi, ki zančujejo in sramotijo svete reči. Branje take knjige vzbuja strah pred razposajenostjo in upliva blagodejno na čitatelja in poslušalca. „Duhovni pastir“ meni, naj bi se knjige s tako vsebino radi večje varnosti dale kakemu škofijstvu v presojo, kar bi gotovo ne škodovalo. Do zdaj je izšel prvi zvezček, ki šteje 76 strani v šestnajsterki (16°) in stane 25 kr., po pošti 30 kr.; namenjena sta še dva zvezčka. Na prodaj se dobiva pri založniku Dragotinu Hribarju, na Bregu št. 10, v „Katoliški bukvarni“ in v tiskarni Blaznikovih naslednikov v Ljubljani — „Izidor, pobožni kmet“ zove se knjižica, katero je iz nemškega prestavil ljubim kmetom na korist L. Dolinar in katera je izšla v drugem popravljenem natisu v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani. V tej knjigi veje dober in pobožen duh, kakršni bi moral biti med vsi kristijani, ki se pa žalibog vedno bolj zgubljajo. Knjižica je jako podučna za vsakega človeka, posebno za kmeta; zato jo priporočamo slovenskim obdelovalcem zemlje. V šestnajsterki (16°) šteje VIII in 81 strani ter stane 25 kr. — „Duhovni Pastir“, katerega ureduje s sodelovanjem več duhovnov Anton Kržiž, katehet v Ljubljani, izšel je že v svoji letošnji 12. številki ter je tako izpolnil svoje tretje leto. Za vsako nedeljo in vsak praznik prinaša po dva govora, izdelana ali pa načrtana; vrhu tega še pogled na slostvo in apologetične razgovore, zdaj razpravo o človeški duši, katero p. se dr. Lampe. List je namenjen duhovnikom v dušnem pastirstvu, izhaja vsak mesec enkrat v zvezkih 4 tiskane pole debelih s prilogo ter stane za vse leto 4 gld. Od novega leta naprej prinašal bo v prilogi, pol polo

debeli, Pedagogiko ali nauk o vzgojevanji in podučevanju, ki ga je spisal profesor Anton Zupančič v Ljubljani. Opravišstvo je v „Kat. liški bukvarni“ v Ljubljani.

Der erste oesterreichische Pilgerzug nach Lourdes und Paray-le-Monial in Frankreich. Beschrieben von Dr. Hermann Zschokke. Mit 14 Lichtdruckbildern. Wien. Verlag von Johann Heindl, Stadt, Stefansplatz 7. 8° IV in 108 stranij. Cena lepo vezani knjigi 3 gld.; nevezani in brez podob 70 kr. — „Sočinim“ čitateljem je znano, da meseca avgusta t. l. so se zbrali romarji iz vseh narodov in dežel širnega našega cesarstva ter so potovali v Lourdes na Francosko, kjer se je pred leti Mati božja čudovito prikazovala. Tudi iz slovenskih pokrajin bilo je mnogo zastopnikov med romarji, ki se bodo vedno radostno spominjali tega potovanja. Družba je štela okolo 600 deležnikov in se je mudila dalje časa v Lourdesu, kjer se je pridigovalo v raznih jezicah, tudi v slovenskem. Kratak popis rečenega romanja prinesla sta „Slovenec“ in „Slovenski Gospodar“ (zadnji v prilogi k številki 47. tudi slovenski govor kanonika Kosarja); obširneje je pisal goriški gospod v podlistkih dunajskega „Vaterlanda“, ki so se pozneje tudi posebe natisnili in se dobivajo v Gorici pri Vincencijevi družbi. Najzanesljivejšo poročilo o pripravi k temu romanju in o romanju samem spisal je pa dvorni svetovalec dr. H. Zschokke, ki je bil predsednik onemu odboru, ki je vodil priprave in potovanje, kateremu so bili torej na razpolago zanesljivi viri o vseh dogodkih. Le Kosarjeve pripovedi nismo našli v knjigi. Kdor je bil med romarji v Lourdes, dobi v tej knjigi lep spomenik na svojo pot; kdor ni bil, lahko v duhu ponovi pot in dogodke, katere so romarji videli; zato ustreže knjiga na vsako stran. Razne podobe, ki so dodane, povzdigujejo vrednost knjige prav močno ter pomagajo izvrstno, da si človek stvari in dogodke bolj živo stavi pred oči. Kdor želi torej poročilo o rečem potovanju ali sploh o Lourdski božji poti, naj si omili to lepo knjigo.

NAZNANILO

čestitemu učiteljstvu Tominkega okraja: — Pri obstojećih razmerah — ni mi mogoče in tudi nočem zastopati učiteljstva v slavnem o. k. okrajnem šolskem svetu. Zategadelj sem izstopil iz njega.

Zahvaljeva se čestitim volilcem in volilkam za skazano mi zaupanje — prosim Vas: Oprostite mi ta korak.

V Podmeleci, 30. novembra 1886.

IVAN KRAJNIK, učitelj.

Vrvarnica Jožefa Barazzetti-ja

pri Soškem mestu, Via Cordalunelli št. 4,
V GORICI,

izdeluje vsako rstne vrvi (štrike) in vrčice z roko i. same konopnine, močne, trpežne, po najnižjih cenah, ki se ne bojijo tekmecev.

EDINA VSAKOVSTNEGA SUKNA
ZALOGA VSAKOVSTNEGA SUKNA
V GORICI, na Trzinu, poleg kavarne.

Važno za slovensko učiteljstvo.

„POPOTNIKOV“

KOLENDAR ZA SLOVENSKE UČITELJE za leto 1887.

katerega izda „Popotnikovo“ uredništvo v Mariboru, je ravno kar dotiskan in se prične razpošiljati, kakor hitro pride iz knjigoveznice. Obseg mu je: 1. Kalendar za 1887. leto. 2. Šolske tiskovine: a. Vsporedni učni ur; b. Imenik. 3. Plače ljudskega učitelstva po vsem Avstrijskem. 4. Šematizem ljudskih šol in učiteljev, učiteljskih itd. po vsem Slovenskem. 5. Prazen papir za beležke. 6. Inserati.

Cena lično v platno vezanemu listu je 1 gld. 20 kr. (po pošti 5 kr. več).

„Popotnikov Kalendar“ naroča se — najbolje po poštini: nakaznicah — pri

Opravištvu „Popotnikovem“.
Maribor, Reiserstrasse 8.

Dr. Adolf Gollob

odprl je

odvetniško pisarno

v Magistratnih ulicah (Via Municipio)
h. št. 17, I. nadstropje.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v ravnih želodčnih boleznih zdravilo, katero li v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izliskov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu s visoko leteli besedami, ni drugega ko provara, pogosto še škodljiva.

Samo Jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po očitljivi svoji moči na želodčne žilce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepijačo moči kineškega barbarar, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusu, riganju, zabasanju, hemoroidnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Revis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Čudovite kapljice

Sy. Antona Padovanskega.

To priproste in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rahlo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrtnije želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo soper hemorojda, proti boleznim na jetrih in na vranoli, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nedežnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. Ome ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; s naročbe in pošiljate pa edino v lekarni Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni G. Zanetti in G. B. Revis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu naznanjam s tem da sem odprl v Sežani (na Primorskem) trgovino z žganjem in z likerji na debelo, ter se priporočam gospodom kupcem, krčmarjem itd., da bi me blagovoljno obiskovali, z zagotovitvijo, da se izvršijo prijazne naročbe z vso poštenostjo.

Sd spoštovanjem

JOSIP KANTZ.

Ceniki in uzorci pošljejo se na zahtevo poštne proati.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da v sredo 24. t. m. je odprl krčmo, katere je vzel v najem, pod imenom

COLOSSEO-KOLOSEJ

v prostorih stare Bierhalle, ulice Teatro h. št. 10 ki do popolnoma in lično popravljene ter pri- skrobljene s vsem, kar je treba k posteni potrebi.

Ob enem naznanja podpisani, da je pre- nesel v isto hišo svojo štacuno za divjačino, in med tem ko se zaključuje slavnemu ob- činstvu za obilno dosedanje podporo, se nada, da se mu ta okoliščina, ter obljube od svoje strani, da štiri vse mogoče, da bi za- dovolil svoje odjemalce in goste, bodi v štacuni s vedno bogate zalogo, bodi v krčmi s izvrstnimi vini, pivu in dobrih jedidami, s hitro in kakovostno postrežbo, kakor tudi s nizkimi cenami.

Štacuno obdaruje predsednik
Ludovik Kebat.

Vojaska zlatanina.

Franz Kühmayer & Comp.

V Pozunu. Pressburg.

Priporočajo svoje c. k. priv. bogate posrebr- neno in poslačeno blago z drata in potrebnosti za uniforme, ki imajo 25-35 odstotkov zlatne rude, ki se bile odlikovane na dunajski svetovni razstavi z dvema največjima odlikama in na razstavi v Buda- pešti s velikim častnim diplomom Edina tovarna v Avstro-Ogerske, ki izdeluje sama od začetka do konca. Coniki brezplačno. Ponočena vojaska zlatanina in srebrnina odkupuje se po najpogostejši ceni ali pa se zamenjuje z novo.

Jožef Culot,

trgovca na debele in na drobno
v Raštelju.

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v svoji štacuni veliko zalogo vsakovrstnih igrač, no- vestij in različnih punčik z obleko in brez nje, razne vrste volnene blaga, rokavice, črne ovratne rute za duhovnike, zapeske raz- nih vrst, škornje, volnene čevlje za zimo s podplati in brez njih vsake velikosti, in prav mnogo drugih rečij: najfinije podobice iz Pa- riza, avetije, razpale vsake vrste tudi z nikla in bele kosti s stojalom, kipe, rožne vence najrazličnejših vrst in tudi z bisernih matic, najfinije na veržici s srebra itd.

Cene tako nizke, da se ni bati tekmovanja.

V sredi Raštelja.

ANTON POTATZKY

V GORICI.

Obilna in mnogovrstna zaloga

novembrskih, galantskih, malih roč in igrač

na debele in na drobno.

Meseca decembra božična razstava igrač in ga- lantijekega blaga (tepoti). Velika izbira lepo- tičij, sveč in svečnikov za božično drevo.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

Za bodočo pomladansko setev priporočam svoja slavno znana deteljna in travna semena.

V sredi Raštelja.

Teodor Slabanja,

srebrar v GORICI, ulice Morelli št. 17.

se priporoča velečastiti du- hovščini za izdelovanje cer- kvenih potrebščin namreč:

Monstrance, kustodij, kelihov, ciborijev, svetil- nic, svečnikov za altare, tabernakelne in pred šta- cijone, križev za altare in za konfite, relikvijarijev, monstranc ali križev za svetinje, kanzonah tabel, kadilnic s kadilnim čol- ničom, raznih steklenic za

divino vino, stopiv, ročnikov in knežnikov s ke- vine, krstnih skled in šlice, kotličev za bla- goslovljeno vodo, kropilnikov, posodic za sv. olje in sv. popotnico, drzal za sveče, sklepev pri plavijulih itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrti, izčisti in popravi. Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal in pošlje vsako blago dobro shranjeno in post- nine prosto.

Stare kerabljive reči, medenine (messing) in kotlovino jemljem v račun.

SAMO

v največji krojačnici in zalogi

GOTOVE OBLEKE

IGNACIJA STEINERJA

v Gorici

nahaja se vedno na poljubno izbiro izdelana obleka najnovejšega kroja za moše in za otroke od 3 let naprej po najnižjih cenah.

Posebnosti

v modnih stvarih za gospode, n. pr. Menčikov, Ha- velak, Ulsterkont, nepremočljivi plašči za dež, kožuhovine, gete, gomaše, toliko za lov, kolikor za sprehod in dom.

Novosti

toliko za gospe, kolikor za mladenke in dekleta v veliki in različni množini, z užitki iz prvih tovarov iz Pariza, z Dunaja in iz Berolina gledé Watterproof, Sacchetti, Dolmann, plaščev, kožuhov, nepremočljivih halj iz gome, jop vseh barv in v raznih oblikah, in vse to v posebni sobi, ločeni od štacune, kjer je vse preskrbljeno za primerjanje.

Osrednja zaloga

izvirnih jop prof. J. Jaeger-ja po tovarskih cenah in odev po istem sistemu.

Bogata zaloga toliko zunanjih kolikor domačih rob za šivanje po meri.

Za častito duhovščino

zimski plašči, povrhu suknje, talari, klate, jopiči, domača obleka v veliki izbiri.

Po najvišjem povelji Njg.

Bogato založena, loterijskih prihodkov

ov. in kr. Voliknstra

po c. k. vodstvu zagotovljena

XXIV. DRŽAVNA LOTERIJA

za civilno dobrodelne namene
tostranske državne polovice.

10.128 dobitkov

v skupnem znesku 201.000 gold.

in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld.,

1 glavni dobitok s 15.000 gld., 1 glavni

dobitek s 5000 gld. enotne papirne rente,

s 30 pred- in podobitki, potem 5 dobitkov po 1000

gld. 40 dobitkov po 200 gld. in 50 dobitkov po 100

gld. enotne papirne rente, slednjih 10.000 dobitkov

po 10 gld.

Srečalo se bo srečljivo 10. decembra 1885.

Srečka stane 2 gl. a. v.

Natančneje določbe obsega igralni načrt, ki se do- biva brezplačno pri oddelku za državno loterijo (Stadt, Rismergasse 7, 2. Stock, im Jacobshofe), kakor tudi pri mnogobrojnih raspetačih.

Srečke se dopošljejo poštne proste.

Na Dunaji, meseca septembra 1886.

C. k. vodstvo loterijskih prihodkov, oddelek za državno loterijo.

Ravnokar izišle!

„PRICE BOŽJEGA BITJA“.

Jako priučna knjižica dojde povsod dobro, kjer je le še iskrica vere v Gospodarja nebes in zemlje. — Prečastita duhovščina vernemu narodu izvestno jako ustreže, ako ga opozori na to v današnji brezverni dobi jako primerno delce. Na prodaj je pri založniku

Dragotinu Hribar-ju,

v Ljubljani na Bregu št. 10, pri Blazniku in v „Katoški Bukvarni“ v Ljubljani;

ter volja samo 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, pošljejo se mu franko.

Gosp. Fragnerju v Pragi! — Uže blizu 6 let trpel sem na želodci, da nisem mogel ni jesti in spati. Po- vetoval sem se o tem s prav mnogimi zdravniki in užil preveliko zdravil pa brez vspeha. Po navedu tu- kajnjega lekarnarja, gosp. Schulze, poskusil sem dr. Ro- sa-e življenski balzam. Vzel sem 5 steklenic in bole- čina je popolnoma zginila, mogel sem zopet spati in jesti. Ob enem priporočil sem ta življenski balzam prav mnogim, ki so bili mrzlični, in zdravstveni vpeh bil je ta, da mrlica je zginila. Iz tega vzroka štejem si v dolžnost, da se Vam preročno zahvalim za iznajdbo dr. Rosa-e življenskega balzama, ter želim, da bi vsi bolniki zatekli se k temu zdravilnemu in oživljajočemu pomočku. Z odličnim spoštovanjem.

Buzen (na Rumunskem), 28. novembra 1880.

Jakob Mendelsohn, profesor.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Ohranitev zdravja odvrača je le od ohrani- tve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker to je glav- ni pogoj zdravja, sicerleže in dušnemu dobremu duhu. Najbolj potrjeno DOMAČE ZDRAVIL, ki prebavljanje ure- di, doseže primerno mehanje krvi in odpravi pokvar- jene nezdružne krvne dele, je užo več let splešno znani in priljubljeni

dr. ROSA-E življenski balzam.

Napravljen iz najboljših, zdravstveno najkrepkejših zdravilnih zelišč, potrjen je posebno kot gotova po- moč pri slabem prebavljanju, pri prepadanju, po kisle- m dišnem riganju, napenjanju, bluvanju, pri bolečinah v te- lesu in v želodci, želodčnem krči, prenapolnenju želodca z jedmi, zastiljenju, krvnem navalu, hemoroidah, žen- skih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanho- liji (vseled slabega prebavljanja); on oživlja prebavljanje, dela zdrave in čiste krv in bolno telo dobiva poprej- šje moč in zdravje. Vseled te izvrstne moči postal je gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se je sploh razširil.

1 steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

Svarilo! Da se izognejo neželjenim napakam, pro- sim vse p. n. gg. naročnike, naj zahtevajo, povsodi izrecno dr. Rosa-e življenski balzam iz lekarnarja B. Fragner-ja v Pragi, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmea, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrecno dr. Rosa-e življen- skega balzama.

Pravi dr. Rosa-e življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner- ja, v lekarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spor- nergasse Nr. 205-3. — V GORICI: G. Cristofaletti, G. B. Pontoni, R. Kärner, A. de Gironeoli lekarni. V OGLESI: Damase d'Elia. — V TRSTU: P. Prendi, G. Foraboschi, J. Serravallo; Ed. de Lei- temburg, G. B. Manzoni, Karl Zanetti, Ant. Sut- tina lekarni. — V ZAGREBU: C. Arzini, lekar.

Vse lekarnarje in večje trgovine s materi- jalnimi blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se žensam prša vnamejo, ali sredi, pri bu- lah vsake vrste, pri turkih, gnojnih tokih, pri črvi v prsu in pri nohtanju, pri izlezah, oteklinah, pri zmaščanju, pri morski [metvi] kosti zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kručno vnetje v kolenih, tokah v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne no- ge, pri razkopanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zo- per raka in vneto oko ni boljše zdravilo, ko to mazilo.

Zaprte bule in oteklino se hitro osdravi; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vse gno- jice na-se, in rano osdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojna vena pote- gmeta. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred smetom (črnim prisadom); tudi bolečine to mazilo- no mazilo potopi. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti po- em se le se mazilo na nje prilepi.

Skatljice se dobočo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skučeno in po mnogih poskusih kot najzaneslj- vejše sredstvo znano osdrani naglušnost, po njem se dobi tudi popolno užo zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.